

Hanketietovaranto

Säätiöiden ja rahoittajien tapaaminen

Muistio

Paikka: OKM:n tilat, nh. Kultakabinetti, Meritullinkatu 10

Aika: 8.6.2017 klo 10–12

Läsnä:

- Jukka Haapamäki, OKM (puheenjohtaja)
- Matti Kajaste, OKM
- Hanna-Mari Puuska CSC
- Mari Ketola, CSC (sihteeri)
- Tomi Lintonen, Alkoholitutkimussäätiö
- Anssi Mälkki, Suomen Akatemia
- Soile Ollila, Tekes
- Yrjö Palotie, Paulon Säätiö
- Raine Rapo, CSC
- Walter Rydman, CSC
- Liisa Suvikumpu, Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunta
- Leena Jukka, CSC (sihteeri)

1. Kokouksen avaaminen ja osallistujien esittäytyminen

- Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.
- Osallistujat esittäytyivät.
- Hanna-Mari Puuska esitteli taustaksi tutkimustietovarantoa, jonka yksi osio hanketietovaranto on.
- Todettiin tutkimustietovarannon ja hanketietovarannon kannustavan ja mahdollistavan standardisoitujen prosessien ja järjestelmien kehittämisen sekalaisella kentällä

2. Hanketietovarannon alustava etenemissuunnitelma

- Käytiin läpi etenemissuunnitelmaa <https://wiki.eduuni.fi/display/CSCTTV/Hanketietovaranto>

3. Rahoittajille lähteneen kyselyn purku

- Kysely oli laaja, koska haluttiin saada kattava kuva nykytilanteesta ja kehitystoiveista
- Kyselyssä ei tullut esille ilmi sellaista, mikä olisi suuresti ongelmallista hanketietovarannon suunnittelun ja toteutuksen kannalta
- Kansalliselle hankkeelle on yhteistä tukea

4. Keskustelua hanketietovarannon tietovirroista ja tietosisällöstä

- Odottavaiset tunnelmat, mielenkiinnolla seurataan, mutta huolta aiheuttavat pienten ja keskisuurten rahoittajien resurssit hallintohenkilökunnan vähyyden näkökulmasta
- Hakutoiminnallisuudet:
 - millä hakusanoilla voisi sitten etsiä tietoja?
 - se, miten hakusanat on kirjattu lähdejärjestelmään, vaikuttaa siihen, mitä hakusanoja on käytössä hanketietovarannossa
 - hakutoiminnon miettiminen ja kehittäminen on tärkeää pitää mukana prosessissa alusta asti
 - kaikki tieto, joka kertoo, miten hallintohenkilö ja tutkija hakevat tietoa, on tervetullutta (esim. mitä hakusanoja käytetään)
 - Keskustelussa nousi esille näkemys siitä, että vaikka tuotokset ovat rekisteröitävissä, on esim. tutkinto merkki siitä, että sen omistaja on tietyn asian osaaja. Tieteellinen julkaisu on paketti jotain uutta ja originaalia – ei vain julkaisu
 - kuinka paljon hakusanoja pitäisi luokitella? Nykyisin tehdään paljon hakuja intuitiivisesti
- Opintopuolella jo olemassa opintotietovaranto, joka on mahdollistanut paljon, esim. vähentänyt Tilastokeskuksen työtä
- Keskusteltiin siitä, pitäisikö hanketietovarantoon sisällyttää myös EU-rakennerahastohankkeet tai kansainväliset rahoittajat, joilta suomalaiset tutkijat saavat rahoitusta. Todettiin, että ainakin aloitetaan suomalaisilla rahoittajilla, mutta hanketietovarannon kehittyessä muut rahoittajat voidaan myöhemmin ottaa mukaan.
- Korkeakoulujen toive: rahoitusmyöntöjen numerot nopeasti saatavilla
- Tutkimustietovarannon toimivuuden edellytys on tietojen siirto: tietojen avoimuus rekisteritietojen avoimuus, tietojen luottamuksellisuus – mitä tietoja halutaan käyttää
- Teknisesti on mahdollista määritellä osa tiedoista avoimeksi ja osa ei, mutta päätös siitä, mitä tietoa avataan, on tehtävä emo-organisaatiossa, ei CSC:ssä
 - CSC ei ole tietojen ylläpitäjä, vaan se taho, josta tiedot siirretään
 - Nykymallissa tiedontuottaja on rekisterinpitäjä, joka myöntää CSC:lle luvan tietojen luovuttamiseen kolmannelle taholle
- Henkilötietojen siirto liittyy meneillään olevaan tietosuojalainsäädännön uudistukseen
 - OKM pohtii tutkimustietovarannolle erityislakia, joka antaisi käsittelyperusteen tietojen siirrolle ja mahdollistaisi tietojen avaamisen
- Missä määrin Avoin tiede ja tutkimus -hankkeessa luotua käsitteistöä ja semantiikkaa hyödynnettäisiin tässä hankkeessa? Avoin tiede ja tutkimus -sanasto on yhteensopiva TUHA-sanaston kanssa. Esimerkiksi tutkimustuotos ja tutkimustulos ovat eri käsitteitä. Tavoitteena on löytää ne yhteiset käsitteet, jotta saadaan vertailukelpoista ja yhteismitallista tietoa.
- Keskustelua Researchfishistä – ei vastaa kaikkeen siihen, mihin hanketietovarannolla tähdätään

Keskustelua tietomalliin liittyen:

- Lopputulokseen vaikuttaa, kenelle tietoa kerätään ja mihin tarkoitukseen.
- Mallissa on oltava minimisetti pakollisia kenttiä, jotta yhteinen käyttö onnistuu, mutta pienten ja keskisuurten säätiöiden hallinnollisen taakan kannalta tämän määrän pitäisi olla mahdollisimman pieni.
- Malliin hyvä sisällyttää vapaaehtoisia tietoja, mielellään kuitenkin yhteismitallisessa muodossa.
- Jos tutkija tekee työtä useammassa organisaatiossa, on mahdollista, että yhdelle tutkijalle tulee useampi affiliaatio.
- Miten projektin muut osapuolet näkyvät – rinnakkaishankkeet: esimerkiksi Tekes ja Suomen Akatemia voivat rahoittaa samaa hanketta. Oikeastaan kyse on silloin kahdesta eri hankkeesta, joilla molemmilla on oma rahoituspäätös, jolloin onkin tilanne, jossa kaksi hanketta on yhteydessä toisiinsa.
- Milloin tieto rahoitettavasta hankkeesta lähetetään?
 - Esim. rahoituspäätöksen jälkeen, hankkeen alkaessa vai valmistuessa? Mitä tehdä, jos rahoituspäätös on myönteinen, mutta projekti keskeytyy/peruuntuu?
 - Yleensä rahoituspäätös joka tapauksessa julkistettu, joten ei välttämättä ongelma
 - Riippuu paljon tietojen käyttötarkoituksesta
 - Rahoituspäätökset kiinnostavat ja myönnetty rahoitus on merkki siitä, että tiedeyhteisö on todennut hankkeen tukemisen arvoiseksi, joten olisi hyvä saada tieto järjestelmään heti myöntöpäätöksen jälkeen.

Miten tästä jatketaan?

- Kesällä CSC päivittää hanketietovarannon wikiä lisäämällä sinne esimerkkejä hankkeiden tietovirroista.
- Rahoittajat voivat mielellään kommentoida tietomalliluonnosta ja lähettää pohjaksi tietomalliesimerkkejä omista järjestelmistään
- Kesällä CSC työstää hanketietovarannon tietomallia eteen ja vie sen IOW:hen (iow.csc.fi)
- **Seuraava kokous pidetään syyskuun alussa**, aiheena tietojen siirtämiseen liittyvät kysymykset (mitä tietoja säätiöiltä ja rahoittajilta siirretään ja missä muodossa) ja pilottiin halukkaat säätiöt